

MARICA BARTOL-NADLIŠKOVA:

Vladkov vrabček.

kolo osme ure zjutraj je bilo. Iz vseh stranskih ulic z desne in leve so prihajali otroci na eno glavnih ulic, ki je bila dolga, dolga in široka. Ob nji so stale lepe in ponosne hiše, sredi njih tam zdolaj je pa stala lepa visoka šola.

Solnce se je veselo smejalo in se poredno poigravalo v šipah, ki so se odpirale, da bi v stanovanja prišel čist, zdrav zrak mladega jutra.

Vse se je zdelo tako veselo razpoloženo; odrasli ljudje so hiteli veselega obraza po svojih opravilih, otroci s torbami na hrbtu ali na roki so kar poskakovali, da, celo živali, ki so se čez noč odpočile od trdega dela, so se zdele vesele lepega jutra.

Tuintam je veselo zarezgetal konj, ki mu je mimo vozeči osel krepko in glasno odgovarjal s svojim i-a.

Vrabci so prešerno skakali po ulicah, brskali in si iskali hrane, ko se je pa približal voz ali tramvaj, tedaj so naglo odleteli, toda le za hip, takoj so bili zopet na delu.

Dol po široki ulici je prišel ali pravzaprav priskakal osemletni Vladko Grigorevič, ki je bil suh in bled, a njegove velike, črne oči so bile vkljub temu vesele in so radostno zrle v mlado, lepo jutro.

Kar pridrdra mimo njega koleselj, ki je bil vanj vprežen mal, lep in čil konjiček, vodil pa ga je mlad gospod.

Nagloma odskoči voz malo v stran, zakaj gospod je z vso silo zadrževal konja.

„Hej, fant!“ zakliče gospod Vladku, „glej tu-le malega vrabca, ki ne more zleteti, vlovi ga!“

Deček ni vedel, ali sanja, ali je res; pogledal je prav debelo gospoda v kočiji, potem šele proti tlom.

„Daj no, da ga ne povozim!“ je zaklical gospod še enkrat in le s težavo zadrževal konjiča, ki se je iz nestrpnosti vzpenjal na zadnjih nogah. Malo, le malo je vrabček odskakoval pred lovečim ga Vladkom, ki ga je ves srečen, ne verujoč svojim očem, kmalu prijel.

Ogledal si ga je, pritisnil k licu mehko živalco, potem narahlo zavil v robec in nesel proti šoli.

Veselo se je nasmehnil dobri, usmiljeni gospod ter malemu učencu zaklical zbogom! Vladko Grigorevič pa je imel preveč vtopljene misli v svoj plen, zato ni prijaznemu gospodu niti odgovoril.

Bil je strasten ljubitelj živalc. Metuljev si je nabral že dve veliki škatli in dasi je bil šele v drugem razredu, je poznal vse po imenu. Oče mu je kupil „Metulje v podobah“, kjer so bili verno narisani in imenovani, in tako se je Vladi malo sam, malo s starejšo sestro naučil in zapomnil vse bolj navadne metulje. Pobiral je bube in jih negoval v škatlicah, a večkrat je razočaran prinesel samo prazno bubino lupino kazat svoji mami. Kam je šla žival?

Pobiral je gosenice in žuželke, martinčke in božje žabice, ne da bi jih mučil, ampak lepo jim je stregel, jim dajal zelenja in vode, a ko se je naveličal, jih je izpuščal spet v božji svet.

Tistega dne proti enajsti uri priteče Vladi domov, ves rdeč v navadno blede obraz, poln sreče v očeh.

„Mama, mama!“ je klical že na stopnicah, „glej, mama!“ in kazal je ubogo, drobno živalco v robcu. Povedal je, kako ga je rešil izpod koleslja.

„Kako pa, ali si ga imel vse jutro v šoli in ali ga nisi nobenemu pokazal?“ je vprašala začudeno mama.

„Seveda ga nisem, ker sem se bal, da bi me dečki zatožili in bi mi gospod učitelj vzel tega srčkanega, dragega vrabčka. Imel sem ga v robcu narahlo zavitega, samo glavico sem mu pustil prosto in sem ga del v žep, pa sem vedno pazil, da je stal žep malo odprt, da bi se mi vrabček ne zadušil.“

„Pa kaj, ali nisi vse jutro nič vstal, ali te gospod učitelj ni nič vprašal?“ je rekla mama začudeno.

„Seveda, čital sem, pa vedno mislil, kaj bi bilo, če bi zdaj-le začivkal! Ali prosim te, mama, daj mu zdaj jesti in pa vode mu daj, gotovo je lačen in žejen!“

Medtem, ko je mama ponujala vrabčku krušnih drobtin in vode, si je Vladko mel roke, ves srečen je poskakoval v krogu in govoril:

„Vidiš, mama, da govori Boris prav, ker pravi, da se ima tisti dan srečo, ko se sreča meniha. Laní sem ga enkrat srečal in našel vinar, srečal sem ga oni dan in našel bubo lastovičarjevo in danes sem ga tudi srečal prav tu-le blizo in sem vlovil vrabca.“

Opoldne je prišla domov Vladkova starejša sestra, in sedaj sta imela oba okolo vrabčka polno opravila, če jima je tudi mama pravila, da je najbolje, če ga pustita lepo mirno v mehki posteljici, ki mu jo je postlala med oknom.

Popoldne je šla mama za par ur z doma, a ko se je vrnila, je slišala že oddaleč Vladkov obupen jok in krik vseh ostalih otrok.

Prestrašena je stekla po stopnicah in obstala na vratih.

„Mama, mama!“ je kričalo vsevprek petero otrok, in vsakdo je hotel govoriti in druge prevpiti.

Naposled je mama ukazala, naj govori samo Vladko.

„Mašenka je vtopila vrabčka!“

„Ne, ni res!“ je ugovarjala zatoženka.

„Da, da,“ je kričal Vladko, „hodila je vedno gledat, če pije, in ko je videla, da ne pije, ga je prijela in mu tiščala kljunček dolgo v vodi in ker se ji je zdelo, da tudi tako ne pije, ga je kar celega potopila v vodo in je dejala, da se ptiči vedno kopljejo. Ko mi ga je dala v roko, se je ubožec strašno tresel, ker ga je zeblo, samo zeval je in zapiral oči, potem se hipoma ni ganil nič več!“

Zopet je začel Vladko tuliti, a da bi ga mama vsaj malo potolažila in sestrico zagovarjala, je rekla, da je bil vrabček že prej slaboten in da bi bil vseeno poginil.

„Cetudi,“ je kričal Vladi, „ali taka smrt! Pomisli, tiščati ga v vodi! — U-u-u,“ je zopet zatulil.

Drugi dan ga je dal v lepo, belo škatlico ter ga nesel zakopat na vrt pod razcvetelo hruško. Odpustil je tudi Mašenki, da je smela tudi ona spremiti mrtvega vrabčka v hladni grob.

Vitez.

*V zlatá rumenega sijaj
v višavo grad se dviga.
Ob vhodu tam zelen je zmaj,
iz žrela plamen šviga.*

*Ukleta spava že sto let
kraljična, roža v brsti.
Junaka čaka lep ta cvet,
rešnika — speča v krsti . . .*

*Si li junak? Prs silnih, pleč?
Imaš pogum in glavo?
Tedaj le v goro, dvigni meč,
z njim privojuj si slavo!*

*Te mika slava? Grad? — Povej!
Kraljična? — Brž izberi!
Nad zmaja v goro zdaj naprej,
vanj v borbi meč nameri!*

*Izkrvavi naj zmaj na tleh!
Klic slave goro zgane;
na gradu radost živa, smeh
kot solnce mlado vstane!*

Fran Žgur.

